

Konstnären Karl Sjöholm

En konstnär som föddes i Truseryd i Torhamnns socken 1901 och avled i Svanhalla 1981. Han var samtida med den mera kända konstnären Gunnar Torhamn och de umgicks en hel del. Karl Sjöholm hade tecknat som ung, men det var inte förrän 1928 som han hade börjat måla på allvar. Han studerade utomlands i olika länder.

Kalle Sjöholm i sin ateljé sannolikt i slutet av 1940-talet. Vykortet tillhör Bertil Norrhall, Sandhamn

Bertil Norrhall berättar att när han på 1950- och början av 1960-talet tillbringade sommarloven i Sandhamn kunde man stöta på två konstnärer, Gunnar Torhamn och Karl Sjöholm, den senare oftast på cykel. Båda var födda på Torhamnslandet.

Gunnar Torhamn var sju år äldre än Karl Sjöholm, men de umgicks ganska flitigt som vuxna. Det var Gunnar som var den kände konstnären och det var han som dominerade.

Karl Sjöholm hade tecknat som ung, men det var inte förrän 1928 som han hade börjat måla på allvar. Han hade gått till sjöss, som det hette på den tiden, men hade hoppat av i New York och studerat konsten som bland annat fanns på The Metropolitan Museum of Art. Där blev han särskilt fängslad av Picassos och Degas konst.

Under flera år studerade han grafisk teknik, framförallt etsning, för norrmannen Mons Breidvik i New York. Efter en kortare vistelse i Sverige cyklade han 1939 till Paris för ytterligare studier.

Stugan som Kalle Sjöholm flyttade till Svanhalla och använde som ateljé. Kortet tillhör Rolf Holgersson i Truseryd.

Efter studieåren utomlands bosatte han sig först i Sibbaboda, men eftersom han tyckte att han ständigt blev störd av besökare och ”inte kunde skapa” i sin ateljé som låg alldeles intill vägen, flyttade han till Svanhalla, lite längre in i skogen där hans mamma bodde. Sedan köpte han ytterligare ett hus på auktion i Truseryd som sedan blev hans ateljé. Den flyttade han till sin mammas tomt i Svanhalla.

Det var alltid lika spännande att besöka Karl. Ateljén var oftast full av mer eller mindre färdiga konstverk. Han arbetade parallellt med olja, akvarell och etsning. Flertalet målningar var färgrika stilleben eller folkloristiska figurmotiv. Men han målade också porträtt av människor runtomkring, bland annat gärna mor Hanna. Dessa porträtt var riktigt bra, väl så bra som många mer namnkunniga konstnärers.

Karl eller Kalle som han kallades, var en rolig och underhållande berättare, om både sitt liv, sina drömmar och sina konstverk. Kanske var det också hans manér och karakteristiska sätt att tala som hjälpt till att hålla kvar berättelserna i minnet.

Sjöholms motiv och sätt att måla skilde sig från Torhamns. På en annan ort och med andra kontakter hade han säkerligen kunnat vara en mer känd konstnär än han nu blev. På en fråga hur han klarade sig ekonomiskt svarade han att ”mors pension var till stor hjälp” och på följdfrågan, hur det skulle gå när hon en gång var borta, blev svaret ”den våren ska jag salta in en tunna sill och sätta lite potatis”.

Arnold Johannisson berättar följande från ett möte med Kalle som hände hösten 1968: *Kalle brukade cykla upp till Manne Anderssons affär och köpa öl på söndagsförmiddagarna och en sådan förmiddag såg jag Kalle komma uppifrån affären ledande sin cykel. Han hade inte kunnat gå om han inte haft sin cykel som stöd. Han svängde söderut och försvann, han var på väg hem. På eftermiddagen skulle min bror Gunnar och jag åka ut till Rolf och Birgit i Sandhamn. Gunnar som inte hade körkort ännu övningskörde. Han hade också ganska långt hår, en så kallad Beatlesfrisyr.*

När vi åkt ca 0,5 km såg vi en cykel lutad mot stenvuren och framför cykeln låg Kalle i dikeskanten. Jag sa till Gunnar att han måste stanna – ”Det är ju Kalle som ligger där. Bara han inte blivit påkörd.” När vi kom ur bilen körde vi Kalle säga: ”Hjälp mig hem, Hjälp mig hem.” Vi hjälpte upp honom så han fick sitta på stenvuren, men då spydde han ner mellan skorna i vägkanten. Jag sa till Kalle att vi skulle hjälpa honom hem, men han fick lova att säga till om han mådde illa. ”Nu mår jag bra, det är inga problem” svarade han. Vi hjälpte in Kalle i baksätet, rullade ner alla rutorna och körde mot Svanhalla med cykeln i bakluckan. När vi kört en bit lutade sig Kalle fram och säger ”Du är Oskars pojk va?” jag svarar ja. Efter ett ögonblick säger Kalle ”Tjejen, hon kör bra du”. ”Tjejen svarar jag, det är min bror”, varpå Kalle säger ”Oh jäklar, men kan inte se skillnad på ungdomarna nuförtiden. Är det din bror”.

Vi kom fram till Kalles hus utan fler missöden, han tackade för hjälpen och gick in. En tid efteråt kom han hem till mor och sa att han ville lämna en sak till pojken för att han fick hjälp hem. Det visade sig vara en liten tavla visande en svart båt med röda segel. Han kallade den ”När sillskötarna bärgas” och den hänger nu på väggen i Gunnars stuga.

Efter att hans mor avlidit 1966, levde han ensam i stugan tillsammans med en schäfer och en liten kattunge. Karl Sjöholm blev 80 år.

Karl Sjöholm är precis som Gunnar Torhamn begravd på Torhamns kyrkogård. Graven finns nordost om kyrkan och gravstenen har texten: Hanna Andersson 1874-1966, sonen Karl 1901-81.

Berättelsen är nedtecknad av Bertil Norrhall och kompletterad av PRO Torhamns studiecirkel Rotbygd 2016.

Porträtt av Kalles mor Hanna. Tavlan ägs av Bertil Norrhall, Sandhamn